

مرکز تحقیقات حقوق پزشکی - حقوق سلامت برین

موسسه بین المللی حقوق پزشکی برین

انجمن علمی حقوق پزشکی ایران

فصلنامه حقوق پزشکی

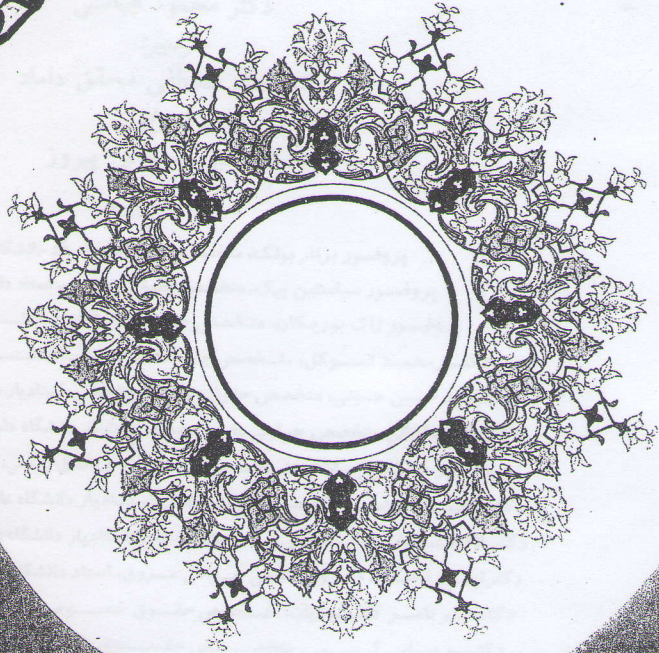
۹

علمی - پژوهشی

ISSN 2006-4820

سال پنجم - شماره نوزدهم - زمستان ۱۳۹۰

۱۹

حقوق ایسوز در نوجوانان

تحلیل مبانی حقوقی قرارداد پزشکی و بیمار

پیشگیری از مصرف ماده روانگردان شیشه توسط نوجوانان

بررسی فقهی حقوقی تأثیر تغییر جنسیت زوجین در عقد نکاح

عدالت ترمیمی؛ واکنشی مناسب در حمایت از آسیب‌های روانی و جسمانی

حقوق و اخلاق در روان‌شناسی؛ از تدوین کدهای اخلاقی تا ضمانت اجرای قانونی

www.iranmedicallaw.com

فصلنامه حقوق پزشکی

علمی - پژوهشی

سال پنجم، شماره نوزدهم، زمستان ۱۳۹۰
ارگان رسمی انجمن علمی حقوق پزشکی ایران
صاحب امتیاز و مدیر مسئول:

دکتر محمود عباسی

سر دبیر:

دکتر سید مصطفی محقق داماد

دبیر اجرایی:

دکتر امیر سماواتی پیروز

هیأت تحریریه:

پروفسور برنار بولک، متخصص حقوق جزا، استاد دانشگاه سوربن
پروفسور سباستین بیک، متخصص حقوق خصوصی، استاد دانشگاه پاریس
پروفسور ژاک بوریکان، متخصص حقوق جزا، استاد دانشگاه اکس مارسی
دکتر محمد توکل، متخصص جامعه شناسی، استاد دانشگاه تهران
دکتر سید حسین حسینی، متخصص حقوق جزا و جرم شناسی، استادیار دانشگاه فردوسی مشهد
دکتر علی رضا زالی، متخصص جراحی مغز و اعصاب، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
پروفسور عبدالعزیز ساشادینا، متخصص دین شناسی و اخلاق زیستی، استاد دانشگاه ویرجینیا
دکتر محمود عباسی، متخصص حقوق پزشکی، استادیار دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
دکتر لادن عباسیان، فوق تخصص بیماری های عفونی، استادیار دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
دکتر ایرج فاضل، فوق تخصص جراحی عروق، استاد دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
دکتر ناصر کاتوزیان، متخصص حقوق خصوصی، استاد دانشگاه تهران
دکتر عباس کریمی، متخصص حقوق خصوصی، استاد دانشگاه تهران
دکتر علی حسین نجفی ابرندآبادی، متخصص سیاست جنایی، استاد دانشگاه شهید بهشتی
پروفسور ژرار متو، متخصص حقوق پزشکی، استاد دانشگاه پوآتیه فرانسه
دکتر احمد علی نوربالا، متخصص روان پزشکی، استاد دانشگاه علوم پزشکی تهران

هیأت داوران:

دکتر محمد تقی رفیعی، دکتر لادن عباسیان، دکتر سید حسین
حسینی، دکتر عباس کریمی، دکتر مهرزاد کیانی، دکتر محسن
قدوسی، دکتر فرزانه عفتاری، دکتر شمس یزدی

تحلیل مبانی حقوقی قرارداد پزشکی و بیمار

سیدمحسن سادات اخوی^۱

چکیده

بررسی توافقی که بین بیمار و پزشک جهت برخورداری بیمار از خدمات فنی پزشکی به عمل می‌آید، آغاز تحلیل‌های حقوقی رابطه پزشک و بیمار است؛ هرچند قرارداد تنها سبب ایجاد رابطه حقوقی نیست، اما قراردادی که متضمن اذن بیمار است، هم تقدم رتبی و ارزشی و هم شیاع بیشتری نسبت به اذن قانونی دارد.

تعیین نوع قرارداد نه تنها خود اصالت و ارزش ذاتی در مباحث نظری حقوقی دارد، بلکه از حیث تبیین اوصاف (احکام)، شرایط انعقاد و تشخیص آثار اهمیت فراوان دارد.

اگر اراده انسان مهمترین سبب ایجاد ماهیت‌ها و آثار حقوقی است، این اراده باید در قالبی قرار گیرد که مورد شناسایی قانون قرار گرفته باشد. هر تلاشی برای تبیین نوع قرارداد، تلاشی است برای شناسایی قالب حقوقی که تحلیل شرایط و آثار را نظم می‌بخشد. حال این قالب می‌تواند معین یا نامعین باشد، ولی به هر حال اوصاف قرارداد و شرایط صحت آن با تحلیلی که از ماهیت عقد می‌شود، متفاوت خواهد بود.

واژگان کلیدی

ماهیت عقد، ماهیت حقوقی ناشی از عقد، عهدی، اذنی، نیابت، وکالت